חסידות · ברסלב · ספרים של תלמידים

ספר ההשטחות

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ספר ההשטחות

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ספר-ההשטחות/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

הקדמה 4
א 6
ב 6
ג 7
ד 8
ה 8
ו 9
ז 9
ח 10
ט 10
י 11
יא 11
יב 12
יג 13
יד 13
טז 14
יז 15
יח 16
יט 17
כ 17

הקדמה

גודל מעלות השתטחות על קברי צדיקים

אמר המעתיק כתיב "תפוחי זהב במשכיות כסף דבר דבור על אופניו". לכן אמרתי להציג פה מעט מזעיר ממאמרי חז"ל אשר שם מבואר גודל זכות הצדיקים אחרי הסתלקותם למעלה למעלה. וכמה גדול הזכות והתועלת של המהלכים על קברם הקדוש זי"ע אמן כי"ר.

במדרש רבה פרשת כי תשא פרק מ"ד על פסוק "זכור לאברהם" וכו'. הדא הוא דכתיב "ממצרים תסיע" וכו' וכו', ולבסוף מובא בזה הלשון מה הגפן היא חיה ונשענת על עצים מתים כך ישראל הם חיים וקיימים ונשענים על המתים אלו האבות, וכן אתה מוצא כמה תפלות התפלל אליהו בהר הכרמל שתרד האש כמד"א "ענני ה' ענני" ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים ואמר "ה' אלהי אברהם יצחק וישראל" מיד נענה מה כתיב שם "ותפול אש ה'". וכן משה בשעה שעשו ישראל אותו המעשה עמד ולימד עליהם זכות מ"ם יום ומ"ם לילה ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים מיד נענה שנאמר "זכור לאברהם ליצחק ולישראל", מה כתיב "וינחם ה' על הרעה", הוי כשם שהגפן הזאת חיה ונשענת על עצים מתים, כך ישראל חיים ונשענים על האבות כשהם מתים, הוי "זכור לאברהם ליצחק ולישראל" וכו':

ובזוה"ק פ' אחרי דף ע' ע"א, מובאים שם דברים נפלאים ונוראים מזה הענין הקדוש, וזהו תאנא אמר ר, יהודה יומא חד הוו אזלו ר' חזקיה ור' ייסא באורחא אערעו בגוש חלבא והוי חרוב יתבי סמוך לבי קברי וכר, ע"ש המעשה הנפלאה, בסוף איתא בזה"ל. אמרו ודאי בשעתא דזכאין לא אשתכחו בעלמא, עלמא לא מתקיימא אלא בגיניהון דנדתייא, א"ר ייסא בשעתא דאצטריך עלמא למיטרא אמאי אזלינן לגביהו דמיתיא. והא כתיב ודורש אל המתים ואסור. אמר לי' עד כאן לא חמי־תא גדפא דצפרא דעזק. ודורש אל המתים, אל המתים דייקא דאינון חייביא וכר, דאשתכחו תדיר מתים, אבל ישראל דאינון זכאי קשוט, שלמה קרא עלייהו ושבח אני את המתים שכבר מתו בזמנא אחרא ולא השתא, שכבר מתו והשתא אינון היין, ועוד דשאר עמין כד אתו למיתהון אתיין בחרשין לאתערא עלייהו זינין בישיז וכד ישראל אתיין למיתהון אתיין בכמה תשובה לקמי קוב"ה בתבירו דלבא בתעניתא לקבליה, וכלא בגין דנשמתיהן קדישין בעוז רחמי לקמי קוב"ה עלייהו וקוב"ה חיים על עלמא בגינייהו, וע"ד תנינן צדיק אע"ג דאתפטר מהאי עלמא לא אסתליק ולא אתאביד מכלתו עלמין דה א בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייוי דבחייו אשתכח בהאי עלמא בלחודוי ולבתר אשתכח בתלת עלמין וזמין לגבייהו

דכתיב עלמות אהבוך, א"ת עלמות אלא עולמות זכאה חולקיהון, תאנא כתיב וחיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים, והיתד! נפש אדוני, נשמת אדוני מבעי ליה אלא כמה יאמרן דזכאה חולקייהו דצדיקייא דכלא אתקשר דא בדא, נפש ברוח ורוח בנשמה ונשמה בקוב"ה, אשתכח דנפש צרורה בצרור החיים עכ"ל הקדוש, ועוד מובא בהפירוש של העין יעקב, וז"ל, שכבר מתו בפולחנא דמאריהון 1

מכל המאמרים הק' הנ"ל רואין גודל יקרת זכות הצדיקים אשר כבר הלכו לעולמם אשרי האיש אשר יסמוך על זכותם כל ימי חייו ולא יתייאש א"ע מן הרחמים לעולם ובכל מה שיעבור עליו כל ימי חייו הן ברוחניות והן בגשמיות יסמוך על זכותם וישא ידיו ולבו לאל אמונה יתי ובודאי יושע, כ"ש לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם, ובפרט כשהולכין על קבריהם הקדושים כמובן מפרש"י בפרשת שלח לך ע"ם ויבא עד חברון, ופרש"י והוא מאחז"ל שכלב לבדו הלך לשם להשתטח על קברי אבות להצילו מעצת מרגלים. וכן מפרש"י בפרשת ויחי ע"פ ואני בבואי מפדן ארם והוא ג"כ מאחז"ל ואקברה שם ולא הולכתיה אפילו לבית לחם וכרי וידעתי שיש בלבך עלי אבל דע לך שע"פ הדיבור קברתיה שם שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבוזראדן יהיו עוברים דרך שם ויצאת רחל על קברה ובכתה ומבקשת עליהם רחמים שנא' קול ברמה נשמע וגו' והקב"ה משיבה יש שכר לפעולתך נאום ה' ושבו בנים לגבולם עכ"ל 1

ובמסכתא סוטה דף י"ג איתא, ואמר ר' חמא בר חנינא מפני מה נסתתר קברו של משה מעיני בשר ודם מפני שגלוי וידוע לפני הקב"ה שעתיד ביהמ"ק ליחרב ולהגלות את ישראל מארצם שמא יבאו לקבורתו של משה באותו שעה ויעמדו בבכיה ויתחננו למשה ויאמרו לו משה רבינו עמוד בתפילה בעדינו ועומד משה ומבטל את הגזירה מפני שחביבים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם וכר!

מכל זה מובן אשר להיות על קברם ממש מועיל ביותר ויותר מלהזכיר זכותם לבד ולבלי להיות על קברם ממש כי גם להזכיר זכותם לבד ג"כ גדול מאד מאד ומועיל מאד אבל להיות על קברם ממש זאת מועיל ביותר ויותר בלי שיעור כמובן ממאמרי חז"ל בדבר בלב ורחל אמנו וממאחז"ל מהסתרת קברו של משרע"ה והבן. כן נזכה לילך ולהשתטח על קברי הצדיקים ולהרבות בעתר ולשפוך לבינו כמים נוכח פני ה' אז בודאי בהם עילם נושע אבי"ר!

בזה הספר יבואו המאמרים מספרי "ליקוטי מוהרן וליקוטי הלכות" המדברים מענין גודל מעלת ההשתטחות על קברי הצדיקים זי"ע ועכי"א :

א

מבואר בדברי רבינו הקדוש ז"ל בסימן די"א כי עיקר המתקת הדינים אינו אלא על ידי קדושת וטהרת המחשבות כי שם שרשם. כי כולם במחשבה איתברירו וא"א לבוא למוחין זכים אלא ע"י התקשרות לצדיקים כמובא בזוהר. ויקח משה את עצמות יוסף עמו, משה הוא בחי' מוחין. יוסף הוא בחי' צדיק. הייני שאין שלימות למוחין. אלא ע"י התקשרות לצדיקים וכר ע"ש. ועצמות יוסף הוא בחי' קבר הצדיק שמונחים וגנוזים שם עצמותיו הק/ ושם מסוגל ביותר להתקשר אליו ולהתפלל להשי"ת בזכותו. ועי' בסימן כה, במאמר אבא שאול. מבואר שבשעת התפלה צריכין לקשר עצמו עם נפשין רוחין ונשמתין של שוכני עפר ויעורר אותם בתפלתו שיתפללו עמו וכו'. וממילא מובן כי במקום גניזתם מסוגל ביותר לבחי' ההתקשרות הנ"ל. ועיין בליקו"מ וגגינא פי' קט. מה שאמר לענין קבר הבעש"ט ז"ל שטוב מאד להיות שם על קברו, ואמר כי צדיקים ירשו ארץ היינו שהצדיקים האמיתיים יורשים ארץ ישראל, שזוכים שמקום גניזתם הוא קדוש בקדושת א"י ממש. וא"י הוא תיקון גדול לפגם הברית. ועיי בספר המרות אות צדיל! סימל ר,עג. ע"י השתטחות על קברי הצדיקים, הקב"ה עושה לו טובות אעפ"י שאינו ראוי לכך. ועי' שם ג"כ מעלת קדושת ההתקשרות לצדיק. מבואר בדבריו ז"ל הרבה מזה בספריו הק'. ובמקום גניזתם בוודאי מסוגל יותר לקדושת בחי' ההתקשרות הנ"ל. כי שם ההתקשרות במחשבה בדבור ובמעשה בפועל ממש. וכבר מבואר מד. שדיבר רבינו ז"ל ממעלת קדושת הזוכה לבא על קברו הק' ויאמר העשרה קפיטיל תהלים וכר ושישתדל להושיע לו. וייחד עדים ע" ז.
ועוד דיבר כמה וכמה פעמים ממעלת קדושת הזוכה לבא על קברו הק' ולומר תהלים ולהרבות בתחנונים וכר.

ב

(בליקוטי עצות החי אות צדיק סעיף לד) כל מי שהצדיק עולה למעלה יתירה וממשיך מקיפים עליונים יותר הוא יכול להאיר ביותר בדרי מטה בחי' הדעת של מלא כל הארץ כבודו. ולפעמים מתגברים הפגמים של ישראל כל כך עד שגם הצדיק הגדול בעוצם השגתו א"א להאיר להם הדעת האמת כ"א ע"י הסתלקותו ח"ו כיי הוא מוכרח לעלות בעליות גדולות כ"כ (בשביל תיקון נפשו"ת ישראל) שא"א לעלות כשהוא מלובש בגוף עדיין בזה העולם. וע"כ הוא מוכרח להסתלק ואז עולה למקום שעולה למקום עליון ונורא מאד. ומשם מאיר לתלמידיו הדעת האמת עד שידעו הכל אפילו הנפולים

והירודים מאד כי מלא כל הארץ כבודו. עד שישובו אליו יתי באמת עי"ז. וזה בחיי מה שאחז"ל מיתת הצדיקים מכפרת. ומבחיי זו נמשך בחיי הסתלקות משרע"ה כי ע"י פגמי ישראל והעיקר ע"י המו/לוקת והנסיעות לא היו יכולין לכנוס לא"י ששם עיקר התגלות הדעת הנ"ל כ"א ע"י הסתלקות משה. ואז עלה ונכלל בבחיי רעות דרעווין תכלית המדריגה העליונה. ומשם האיר לתלמידו יהושע בחיי הלימוד של מלא כל הארץ כבודו שזה בעצמו בחיי יהושע בחיי השגת התלמיד שהוא בחיי התחזקות. וזה בחיי וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו. ונאמר אותו חזק כי הוא ינחילנה כי דייקא אחר הסתלקות משה זכה יהושע להכניס את ישראל לארץ. ובזה פעל לדורות שאפילו בעקבות משיחא בתוקף התגברות הסט"א עד שיהיו מוכרחים הצדיקים אמיתיים שהם בחיי משח להסתלק מן העולם ח"ו שזהו הצרה הגדולה מכל הצרות כמארז"ל שקולה מיתת הצדיקים כפליים כחורבן ביהמ"ק. וע"כ באמת צריכין לבכות ולקונן על זה הרבה בכל יום בחצות לילה ומכש"כ בין המצרים. אך אעפי"כ ואתה מרום לעולם ה'. כי דייקא עיי ו תצמח הישועה והגאולה ויתהפך אבלינו לששון כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. כי דייקא ע"י הסתלקותם ממשיכין הארה גדולה לתלמידים עד שע"י תהיי הגאולה (בב"א).

ג

(שם שע;* לח) זה הצדיק שעסק כל ימיו בתורה בקדושה כזאת עד שזכה על ידי עסק התורה שלו לעורר ולהאיר שרשי נשמות ישראל שע"י רבים השיב מעון והגדיל כבוד השי"ת, זה הצדיק אפילו כשנסתלק, עדיין עוסק בזה להחזיר כל העולם למוטב ע"י שימשיך על כ"א משורש נשמתו שבתורה. כי כל התורה שהיא כלל נשמות ישראל כלולה בנפש זה הצדיק. וידוע כי הארת נפש הצדיק נשארת על קברו הק' ומאירה בכל עולם העשי' כמבואר בכתבי האריז"ל. וע"כ כשבאים על קברו ומתעוררים שם לשוב להשי"ת אזי ממשיכין ע"ע הארה משורש נשמתו שבתורה, כי שב בנפש זה הצדיק כלולים כל נפשו"ת ישראל ששרשם בהתורה וע"ז יכול לחזור למוטב: וזה סוד שני הארונות שהיו מהלכין במדבר, ארונו של יוסף וארון העדות זה אצל זה, כי שניהם אחד וזה תלוי בזה. וע"כ חזקיה המלך שעסק בזה כל ימיו כי למד ולימד שזה בחיי הנ"ל ע"כ נאמר בו וכבוד עשו לו במותו ודרז"ל שהושיבו ישיבה על קברו והניחו ספר על מטתו, כי שורש התורה כלולה בנפשו ע"י שעסק בזה כל ימי' וכל קיום ישיבות ובתי מדרשו"ת לעסוק בתורה הכל בנוי ומיוסד על קברו כי משם מאיר הארת שרשי נשמות שבתורה שעסק בזה כל ימיו.

ד

שם אות אלול ור"ח סעיף כ"ז) וע"כ הולכין להתפלל על קברי הצדיקים בער"ה. כי הסתלקות הצדיק הוא בתוך בחי' נועם ?העליון שלשם עולין כל נשמות הצדיקים אחר פטירתם. בבחי' לחזות בנועם ה' וכר בבחי' נעימות בימינך נצח. וע"כ במקום גניזתם הוא בחי' א"י. בחי' צדיקים ירשו ארץ כמבואר במ"א. כי שם שופע נועם העלית שהוא עיקר קדושת המוחין של א"י. לע"כ הולכין על קבריהם בער"ה כדי לזכות לקבל משם קדושת ר"ה שהוא בחי' השפעות הנועם העליון בחי' קדושת א"י שמתגלה בר"ה כנ"ל. ועל כן אומרים שם על קברי הצדיקים מזמורי תהליב כי מזמורי תהלים הם בחי' נועם בבחי' נעים זמירות ישראל. וע"כ ההליכה על קברי הצדיקים ולומר שם מזמורי תהלים והעיקר אלד העשרה מזמורים שיסד רבינו ז"ל כידוע הם תיקון לפגם הבריח. כי תאוות ניאוף נמשך מפגם הנועם העליון שמשם שורש שלהובין דרחימותא. וכשפוגם בזה ע"ז נופל לאהבת נשים ח"ו. וכן להיפך ע"י שזוכין לקבל השפעת נועם העליון כראוי, ע"ז משברין אהבת נשים וזוכין לתיקון הברית ולקדושת הדעת והמוחין של א"י וע"כ קבר הצדיקים ששם שופע הנועם העליון בחי' קדושת ארץ ישראל, ע"כ הם בחי' תיקון הברית שהוא עיקר תיקון כל החטאים כולם כידוע.

ה

הצדיק האמת הוא בחי' משה ובמשה נאמר ולא ידע איש את קבורתו ואמרו רז"ל אפי' משה בעצמו לא ידע, וזה בחי' תכלית הביטול אל אור הא"ס שזכה משה, וכמו כן זוכה כל צדיק האמת לפי בחינתו לבחי' ביטול אל הא"ס בשעת הסתלקותו, וכשבאין על קברו המשתטחין עליו אזי נכללין בו וע"ז נכללין עם נפש הצדיק בהאור הא"ם שזה בחי' תכלית העוה"ב ששם כולו אחד כולו טוב עד שהרע נתבטל לגמרי וע"ז נתכפרין כל העוונות, וע"כ מקום קבורת הצדיק הוא בחי' ארץ ישראל כמובא, כי שם בא"י עיקר מקום הדביקות והביטול אל אור הא"ס, וע"כ מי שזוכה להתדבקות רוחא ברוחא יכול לזכות להשגות גדולות ע"י ההשתטחות על קברי הצדיקים, כי ע"י הרשימה שנשאר מבחי' הביטול שזוכין ע"י ההשתטחות ע"ז זוכין להשגת התורה כמבואר בפנים, אך אפילו מי שאינו בר הכי ואינו יודע לאדבקא רוחא ברוחא וכר. אעפ"ב נעשה כל זה ממילא ע"י שבא על קברי הצדיקים אמתיים ונכלל בהם באמת ובלב שלם, ע"י רבוי התפלות :תחינות ובקשו"ת שמרביץ -'התפלל שם ולפרש שיחתו שם כל אחד ואחד כפי אשר יודע את נגעי לבבו באמת ומבקש ומשתוקק ומתגעגע לשוב להשי"ת באמת

ולהיות כרצונו יתי וברצון הצדיקים אמתיים עי"ז הוא נכלל בהם ויעי"ז הוא נכלל באי"ס שעי"ז נתבטל כל הרע וזוכין לכל טוב. (ברכת הריח ה"ג אות ט').

1

הצדיקים מתיגעים כל ימיהם להמשיך חידושי תורה אמתיים באופן שיוכלו לעורר לב בנ"י לשוב להשי"ת כי כל חידושי תורה אמתיים הם כלים וצמצומים קדושים בבחי' תיקון בכדי שנוכל לקבל הארת אור אין סוף על ידם בהדרגה ובמדה ובו' בבחי' תיקון. אך הבעל דבר מתגרה בכל פעם לקלקל הכל. אבל אעפ"ב הצדיקים גומרים את שלהם, וכל מה שלא יוכלו לגומרו בחייהם הם גומרים במיתתם כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, כי אז נסתלקין ועולין למקום שעולין, שזה בחי' משה רבינו ע"ה שנתן לנו את התורה, והתייגע כל ימיו להכניס קיום התורה בישראל, ואח"כ נסתלק ונכלל בבחי' רעוא דרעוין, ששם תכלית ההמתקה והתיקון של כל הצמצומים באופן שאין בהם שום אחיזת הדין כלל, ומשם ממשיכין הצדיקים אמתיים אחר הסתלקותם הארת א"ס בלב כל ישראל בבחי' תיקון הצמצומים הנ"ל, בכדי שעי"ז יתגלה מלכותו יתי לעין כל, שזהו עיקר תכלית הבריאה, וזה בחי' גודל המעלה של השתטחות על קברי הצדיקים בפרט בערב ראש השנה, שאז צריכין להמשיך בחי' בריאת עולם שהי' בר"ה ולתקן חטא אדה"ר שהי' אז שכל זה נתתקן ע"י בחי' תיקון הצמצומים הנ"ל שזה נעשה ע"י גדולי הצדיקים שנסתלקו ועי"ז עיקר תיקון התשובה כמבואר בפנים. (תפלת המנחה ה"ז אות מ"ז),

2

זה גודל מעלת הליכה להתפלל על קברי הצדיקים הגדולים, כי הצדיק זכה בעוה"ז ע"י מעשיו ומדותיו הטובים לגלות מלכותו יתי שעי"ז עלה גם ביתא עלאה וזכה להמשיך אור הא"ס בכל פעם כשלימות התיקון עד שביום הסתלקותו עלה ונסתלק ונכלל שם כשלימות, רק מחמת שתשוקת הצדיק הוא לגלות מלכותו יתי גם אחר הסתלקותו, רק שזה א"א כי"א ע"י עובדות ומעשים טובים שבזה העולם, אבל שם במקום הצדיק אין מעשה ועובדה, ע"כ כל שעשועיו כשבא אדם השפל מזה העולם, אפי' אם הוא גרוע מאד ומשתטח על קברו ומתפלל שיזכה לתשובה שלימה, עי"ז עוסק הצדיק בתיקונו ומעלהו אע"פ שלא זכה עדיין לברר את מדותיו ועי"ז זוכה לתשובה שלימה ולעבודת התפלה, עיין בפנים. (שם אות פ').

ח

ב"א כפי מה שזכה בחייו לחפש ולבקש את השי"ת תמיד בבחי' איה מקום כבודו שעי"ז זוכה לעלות באמת לבחי' איה שהיא בחי' בראשית מאמר סתום שהוא שורש כל המאמרות כולם, כמו כן זוכה בעת סופו וקצו שתעלה נשמתו לשם לבחי' איה ששם עיקר קיבול השכר בחי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך בחי' עין לא ראתה וכר שכ"ז בחי' סתום ונעלם בחי' איה הנ"ל, אבל אעפ"כ בשעת מיתה מחמת שאז הוא בחי' פירוד ע"כ אז מתעוררין ביותר כל מקומות המטונפים שמשתלשל יניקתם משם, וע"ב המת מטמא מיתה חמורה כ"כ, וצריך כ"א לסבול מה שיסבול כפי מעשיו עד שיעלה לשם לבחי' איה להחיות העצמות היבשות, אבל הצדיק הגדול עולה לשם מיד כמו משה ויוסף ודוד שנסתלקו בשבת במנחה ברעוא דרעוין שהוא בחי' איה הנ"ל, והוא ממשיך משם הארות נפלאות ותיקונים נפלאים עתה ביותר, כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, מחמת שאז עולין לבחי' איה בתכלית השליטות, כי בודאי העלי' לשם אפי' מי שזוכה לזה הוא בכמה אלפים ורבבות בחינות ומדריגות, וע"כ עתה אחר הסתלקותו שעולה לשם בעלי' ומלאה לעילא לעילא, ע"כ הכל יכולין להתתקן על ידו, כי מכל מיני מקומות המטונפים שבעולם ומכל מיני אבי אבות הטומאה שבעולם יכולין לשוב ולעלות בתכלית העלי' ע"י הדרך הקדוש של איו; הנ"ל, היינו לחפש ולבקש תמיד אחר השי"ת בבחי' איה מקום כבודו, וזה בחי' מעלת הליכה על קברי הצדיקים אמתיים להתעורר שם בתשובה שלימה ולחפש שם אחר השי"ת כי שם מאיר זה הדרך ביותר ע"י הצדיק שעלה לשם בתכלית העלי' כנ"ל, וע"כ כל הקדושו"ת וכל התיקונים נמשכים משם. (תחומין ה"ו אות כ').

ט

מעלת קברי צדיקים, כי הם שוכני עפר שגם בחייהם נעשים שכנים לעפר כמארז"ל ועי"ז יש להם בחי' כח המושך שיש להעפר, היינו שיש להם כח להמשיך אצלם קדושת אלקותו ית/ ולהמשיך בל העולם אל קדושת עבודתו ית/ ומכ"ש עתה אחר ההסתלקות שהם שוכני עפר ממש, ואז במקום קבורת הצדיק שם העפר הוא בחי' עפר ארץ ישראל אדמת קודש בבחי' צדיקים ירשו ארץ כמבואר במקום אחר, וע"כ בנקל שם להתעורר באמת לעבודתו ית' ולהגביר הכח המושך דקדושה על הכח המכריח. (יו"ט הייה אות ב').

י

גודל מעלת קברי הצדיקים, כי שם יכולים הכל להתתקן אפי' מי שהוא בין שיני הס"מ ח"ו, יכול הצדיק הגדול להוציאו משם כשבאים על קברו הקדוש ורוצים לחזור בתשובה שלימה, כי מיתת הצדיק הגדול גבוה ונשגב ונעלה מאד, ואז דייקא הוא מתגבר בכל כהו לגמור מה שצריך לגמור לטובת נפשו"ת ישראל, כי מיתת הצדיק הוא בחי' תפלה בבחי' דין שמתפלל הבעל כח הגדול והסט"א בולעת אותה והתפלה מחמת שהיא קדושה מאד ויצאה מבעל כח גדול, ע"כ אין כח להסט"א לבלוע אותה לגמרי, רק אדרבה התפלה עומדת לה בצווארה עד שהסט"א מוכרחת ע"ז להקיא ולהוציא ולהחזיר כל הקדושו"ת שבלעה, אף גם עצמות חיותה ממש, וזה סוד התיקונים והבירורים הנפלאים הנעשים עד עתה ע"י מיתת עשרה הרוגי מלכות כמובן בכתבים, ובאמת מיתת כל הצדיקים היא בחי' מסירת נפש על קידוש השם, בפרט מיתת הצדיקים שבחו"ל שהכל הוא כענין התפלה בבחי' דין שמוסרים גופם שיהי' נקבר בחוץ לארץ ששם שליטת הס"א, ונדמה להסט"א שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה, אבל זה הגוף הקדוש הוא בעל כח גדול ועומד להסט"א בצווארה עד שמוכרחת ע"ז להקיא הקאות הרבה מקרבה ומבטנה עד שיגמור הצדיק מה שהתחיל, כי גם בחייו עסק כל ימיו בזה ומסר נפשו בשביל זה, אך אחר הסתלקותו אז אינו פוסק מלעסוק בעבודה הקדושה הזאת עד שיגמור הכל לטובה כרצונו, וע"כ שם על קברו הק' יכול כ"א להתתקן אפי' הגרוע שבגרועים אם יזכה לבא לשם בחייו ויבקש ויתפלל שם על תיקון נפשו, וזה גם ענין העשרה קפיטיל תהלים שנתיכדו לומר שם, עיין פנים. (חוה"מ ה"ד אות י"ד).

יא

לפעמים הטוב שבכ"א מישראל כבוש אצל האדם כ"כ עד ששוכח את מעלת קדושתו לגמרי ואינו שומע כלל קול הדיבורים של הצדיקי אמת שמעוררין ומזכירין אותו מעלת קדושתו בשרשו וכו', וזה בחי' מעלת קדושת קברי הצדיקים כי שם הוא בחי' קדושת ארץ ישראל כמבואר במ"א וכמו שמספרין בשם הבעש"ט זצ"ל שפעל אצל •השי"ת שמקום קבורתו יהי' בחי' ארץ ישראל וארץ ישראל הוא בחי' אויר הנח והזרי' ואין שם רוח רעה שיפריד בין הדיבורים הקדושים ובין הטוב הכבוש ואז זוכה הטוב שבו לשמוע היטב את קול הדיבורים הקדושים ואז זוכר הטוב את מעלתו ונתעורר באמת וחוזר לשורשו בתשובה שלימה. (חלב ה"ג אות ז').

יב

הצדיקים מתיגעים כל ימי חייהם לגלות האמונה הק' בעולם ולהודיע גם להרחוקים מאד אשר הטוב שיש בהם מקדושת ישראל כבר כבוש ונעלם אצלם מאד אעפ"ב יזכרו גם הם את מעלת קדושתם משורש נשמתם עד שיחזרו וישובו אל די• אך מחמת שצריכין לזה אויר נח וזך בכדי שיהיו נשמעין היטב לכ"א את דברי הצדיקים, כי באם אין האויר נח וזך אזי הרוח סערה מבלבל עד שאין שומעין כלל את הדיבורים הק' שלהם, ואויר נח וזך נעשה ע"י האהבה והשלום שיש ביד ישראל, ועל כן מתגרה עצמו הבעל דבר בכל דור ומרבה מחלוקת בישראל עד שיש הרבה שחולקין גם על הצדיק בעצמו. ועי"ז נתבלבל אויר העולם ואין נשמעין דברי הצדיקים חנ"ל, אך אעפ"ב ואתה מרום לעולם ה' כי הצדיקים משתדלים ומתיגעים בענין זה כ"כ לטובת ישראל ואינם מסתלקים מן העולם עד שזוכין ביום הסתלקותם לקדש את אויר העולם בקדושה נפלאה כזאת עד שלא יהי' כח לשום מחלוקת ולשום רוח סערה לבלבל ו-אויר, רק דיבוריהם ילכו ויתפשטו בעולם ויהיו נשמעים למרחקים בבחי' יפוצו מעינותיך חוצה, עד שכל העולם יחזרו וישובו ע"י להשי"ת. ואע"פ שנדמה שהרוח סערה גדול בשעתו וכבר יש יותר ממאה שנה אחר הסתלקות הבעש"ט זצ"ל ואעפ"ב יש עדיין הרבה שחולקין עליו בעצמו מכ"ש על אנשיו ותלמידיו הק' וכן הוא בכל דור, אעפ"ב סוף כל סוף יתגלה האמת ושפת אמת תכון לעד וגם עכשיו בעזרת השם כבר יש הרבה המכירין האמת ומחבבין דברי הצדיקים בלי שעור ורואים ומבינים מעט עוצם נפלאות קדושת תורתם והשגתם הק' וגבוהה מאד, כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, ודייקא ע"י שנסתלק ויוצאין נפשו ורוחו ונשמתו הקדושים לחזור למקורם ונשאר הארה גדולה מהשארת נפשו בזה העולם על קברו הקדוש כמבואר בכתבי האריז"ל ע"י נתקדש כל אויר העולם בקדושה גדולה, באופן שיהיו נשמעין דבריו הק' למרחקים מאד תמיד וזה מעלת קדושת קברי הצדיקים כי שם האויר קדוש מאד בחי' אויר הנח והזך ביותר, ועי"ז זוכין לשמוע קול דברי הצדיק האמת שכל דבוריו הי' כל ימי חייו להמשיך האמונה הק' בעולם. ועי"ז נתעורר הטוב שכבוש אצל כל אחד וחוזר למעלתו, וע"כ טוב ללמוד על קברי צדיקים מחידושי תורתם כי שם מחמת שהאויר נח וזך יכול ב"א לזכות שיהיו נשמעין בלבו היטב דברי הצדיקי אמת עד שישוב להשי"ת, וע"כ מרבין בצדקה על קברי הצדיקים כי צדקה מסוגל לזה להמשיך אויר נח וזך, ועי"ז זוכין ביותר להכלל בהאויר הק' הנח והזך שיש במקום קברי הצדיקי אמת כנ"ל (סמני בהמה וחי' ה"ד אות ו').

יג

השתטחות על קברי הצדיקים הוא דבר גדול מאד ?ומועיל לתשובה מאד מאד, כי ע״ז חוזרין וממשיכין הארת הנשמה הק׳ של הצדיק למטה ונתקשר ביותר הנשמת שלו בהגוף שזה בחי׳ חיים ושלום. וזה השלום הוא גדול ביותר מהשלום וההתקשרות שהי׳ בין נפשו וגופו בחיים חיותו, כי עיקר השלום הוא לחבר שני הפכים וכל מה שהשני הפכים רחוקים ביותר כמו כן השלום גדול ויקר יותר כשחוזרים ומתחברים ביחד, וע״ב אחר ההסתלקות שאז הנשמה רחוקה מהגוף בתכלית הריחוק, ובפרט נשמת הצדיק, ובפרט נשמת הצדיק הגדול במעלה מאד מאד שהנשמה שלו מסתלקת ועולה למעלה למעלה במקום שעולה, ?והגוף נקבר בתוך הארץ נמצא שעכשיו הנשמה רחוקה מהגוף בתכלית וכשחוזרין וממשיכין עכשיו הארת הנשמה הק׳ שתאיר בתוך הגוף, זה בחי׳ שלום גדול ונפלא ביותר שזה בחי׳ יבא שלום ינוחו על משכבותם שנאמר על פטירת הצדיקים, כי באמת הצדיק הגדול א.ע״פ שנשמתו מסתלקת ועולה למעלה^ למעלה אעפ״ב עיקר השליטות שתתי׳ למטה ג״כ כמבואר במ״א, ואז ע״י הפלגת עוצם השלום הזה שזוכה עכשיו ע״ז הוא יכול לקשר ולהמשיך כולם להשי״ת אפי׳ הרחוקים מן הקדושה מאד מאד. וע״כ ע״י שבאין על קברו הק׳ וע״י הבכיות והתפלות שמתפללין ומתחננין שם ע״ז חוזרין ומעוררין ביותר נשמת הצדיק האמת ומאיר ביותר למטה בזה העולם הגשמי כי צדיקייא שכיחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו כ״ש בזוה״ק ונתקשר נשמת הצדיק ביותר בזה העולם ונתרבה השלום ביותר עד שע״ז יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו ית׳, ומחמת שדרך השלום להתלבש במרירות כמבואר בפנים ע״כ צריכין להתמרמר מאד על פטירת הצדיק ועל מה שרחוקים כ״ב עדיין מהשי״ת, שזה בחי׳ הבכי׳ והמרירות שבוכין במר נפש על קברי הצדיקים כדי להחזיר ולהמשיך השלום שהוא מתלבש במרירות כנ״ל, וע״י המרירות והלב נשבר זוכין אזי״ב לשמחה שהיא בחי׳ שלום בחי׳ בי בשמחה תצאו ובשלום תובלון וזה בחי׳ ממזמורי תחלים שאומרים שם על קברי הצדיקים שהם בחי׳ עשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תחלים שהם מקור השמחה. (כתובת קעקע ח״ג אות ה׳ ו׳).

יד

במקום מנוחת הצדיקים בקבריהם הק׳ שם נמשך קדושת הכסא כבוד שהוא נחלתם במ״ש וכסא כבוד ינחילם, וע״כ שם כלולים ל המקומות של כל אחד ואחד ויכול למצוא שם את מקומו עד שיזכה ע״ז לשוב להשי״ת, מחמת ששם מאיר קדושת בחי׳ מקומו

של עולם, שהוא שורש כל המקומות כולם, ושם יכול ב"א למצוא ההתחלה והראשית שהוא צריך להתחיל משם לשוב להשי"ת, ובשביל זה נוסעין על קברי הצדיקים בערב ראש השנה. (ערלה ה"ד אות ט'). -

טף ע"י ההליכה והנסיעה שכ"א הולך ונוסע ממקומו להצדיק. ע"ז מעלה מקומו לבחי' מקומו של עולם, שהוא הצדיק, וזה בחי, מה שנוסעין והולכין על קברי צדיקים בפרט קודם ראש השנה, כי במקום ששוכב הצדיק שם מקום מנוחתו בבחי' יבא שלום ינוחו על משכבותם ועיקר מנוחת הצדיק הוא כשמקושר ונכלל בבחי' כסא הכבוד בחי' מקומו של עולם ששם עיקר המנוחה והנחלה בבחי' וכסא כבוד ינחילם וכוי. וע"ב שם במקום גניזת הצדיק זוכה כ"א שירחמו עליו מלמעלה וידונו אותו לכף זכות ע"י בחי' מקומו של עולם. (שלוחין ה"ד אות י"ג).

טז

הצדיק האמת כל תשוקתו תמיד לעלות מדרגא לדרגא ואפילו כשעולה למקום שעולה אינו מסתפק עצמו בזה כלל רק חותר ומתגעגע וכוי לעלות יותר ויותר וכוי וזה עבודת הצדיק כל ימי חייו, אבל א"א לעלות מדרגא לדרגא כ"א ע"י ירידה שקודם העלי/ וכל זמן שהצדיק חי בזה העולם אע"פ שהוא גדול במדריגה עצומה מאד, אעפ"ב שייך אצלו איזה בחי' ירידה לפי בחינתו קודם כל עלי'. אבל כשנסתלק ושם בעוה"ב אין שייך ירידה, והצדיק משתוקק גם שם בכל פעם לעלות יותר ויותר כי לגדולתו יתי אין חקר, אבל א"א לעלות כ"א ע"י ירידה ושם אין שייך ירידה כנ"ל. ע"כ כשבא אחד על קברו הקי וצועק שימחול ויסלח לו השי"ת על ריבוי עוונותיו ושיקרבהו לעבודתו יתי, והצדיק מוריד עצמו למקומו של זה שבא על קברו להושיעו שם, ואזי נחשב להצדיק כאילו ירד בעצמו ועי"ז הצדיק עולה עוד לעילא ולעילא וכר לפי בחינתו בבחי' ירידה תכלית העלי/ כי זוכה לחתור ולמצוא עוד חסדים נפלאים ונעלמים מאד מאד ולגלות אותם מהעלם אל הגילוי באופן שיוכל להושיע ולהעלות את זה גם מאותה הירידה העצומה שהוא בה עכשיו ע"י ריבוי עוונותיו. וזה עיקר תענוג •ושעשוע הצדיק יותר מכל תענוגי עוה"ב שיש לו כשהוא עושה איזה טובה נצהיית לאיזה איש הישראלי שירד למקום שירד, כי זה עיקר עבודתו בחייו ולאחר הסתלקותו שהוא עומד ומשמש עדיין במרום, ועיקר העבודה ומשמוש לעזור לישראל בכלל ובפרט, והעיקר להוציאם מצרות הנפש ומעומק ירידתו של כאו"א לפי בחינתו ולגלות בכל פעם חסדים חדשים נפלאים שהם גדולת הבורא יתי שנתגלין דייקא ע"י שמקרבין ומעלין את הרחוקים וחידודים מאד נמצא

שדייקא ע"י האיש הזה שבא מירידה עמוקה כזאת להשתטח על קבר הצדיק להתפלל ולחתור משם לזכות לתשובה שלמה, על ידו דייקא זוכה הצדיק אחר הסתלקותו לבחי' ירידה תכלית העלי/ ואז עולה הצדיק בעלי' גדולה כזו וממשיך חסדים נפלאים כאלו עד שיכול גם הרחוק והיתד הזה להתקרב להשי"ת. (מקח וממכר ה"ה אות כ"א).

יז

הסתלקות הצדיק עושה תיקון גדול בכל העולמות יותר מבחייו כי גדולים צדיקים במיתם יותר מבחייהם, כי עיקר הגדולה של הצדיק בחייו ובמותו הוא כפי מה שזוכה לקרב נפשו"ת ישראל להשי"ת שזה עיקר תענוגיו ושעשועיו של השי־"ת וכמו שארז"ל כלום נתתי לך גדולה אלא ,בשביל ישראל, וע"ב גדולים הצדיקים !:מיתתם יותר מבחייהם כי במותם הם מקרבין יותר נפשו"ת להשי"ת, והסט"א והקליפות הנאחזין בנשמות הנפולות בעוונותיהם מכניעין ומבטלין אותם הצדיקים במיתתם יותר מבחייהם בבחי' כי רבים אשר המית במותו מאשר המית בחייו, כי עיקר העסק שהצדיק עוסק לתקן נשמות ישראל הוא בשעת בחי' שינה שלו דייקא, כי ממוח הצדיק בעצמו א"א לקבל כי מוחו ודעתו גדול ונשגב ונעלה מאד מאד עד שא"א לקבל ממנו בשום אופן, כי אם ע"י שהצדיק מוריד עצמו אל העולם ומסלק את דעתו ומדבר עם העולם שיחות חולין וספורי מעשיות שזהו בחי' שינה וע"ז דייקא הוא מעוררם רתשובד, ומחזירם להשי"ת. וכן אפילו כשהצדיק האמת מגלה תורה י"העולם, אע"פ שהיא תורה גבוה מאד והתגלות נפלא ונורא מאד אעפ"כ הוא בחי' שינה, לגבי עצם! השגתו שהוא גבוה מאד עד שא"א להשיגה אפי' במחשבה מכ"ש בדיבור. נמצא שהתקרבות ישראל לאביהם שבשמים שבזה עוסק הצדיק תמיד הוא רק ע"י בחי' שינה שלו כנ"ל, וכן בפשטיות השינה של הצדיק הוא גבוה בקדושה נפלאה מאד כי אז בשעת שינה נשמתו הק' עולה ונכללת בתוך האמונה הק' שהיא בחי' מלכות וגעשה ע"ז יחוד גדול ועליון מאד וע"ז נתבררין ועולין במה וכמה נצוצות הנפולין שהם בחי' הגשמות הנפולים ואזי נתעורין בתשובה וחוזרין להשי"ת אלו הרשעים שהם משורש ניצוצי נשמות אלו, וע"כ בשעת הסתלקות הצדיק שהוא בחי' שינה ארוכה אצלו ואז נשמתו עולה ונכללת במקום שנכללת ואז נתגדל היחוד הקדוש מאד ?מאד וכמובן בזוה"ק ובכתבי האריז"ל. וע"ז נתבררין ועולין ניצוצות הנפולין יותר ויותר בריבוי גדול מאד מאד עד שע"ז חוזרין בתשובה רשעים רבים ביותר וכן מתנהג כל ימי עולם עד התחי' שנשמת הצדיקים שנסתלקו הם מעלים תמיד בחי' מיין נוקבין אל השכינה הק' שהיא בחי' אמונה וע"ז

היא מבררת נפשו"ת רבות שנפלו עד אין קץ, כי יש נשמות נפולות מאד שנפלו כ"כ כמו שנפלו עד שא"א שיהי' להם שום תיקון בעולם כי אם ע"י נשמת הצדיק ודייקא ע"י מיתתו והסתלקותו שנעשה ע"ז יחוד גדול ועליון מאד, כי כפי גדולת היחוד של מעלה כן עולים ניצוצות רבות מעמקי הקליפות ביותר, וזה בחי' מעלת קדושת השתטחות על קברי -הצדיקים הק' שהוא דבר גדול מאד ומועיל מאד לעבודת השי"ת לזכות לצאת מהרע שלו ולשוב להשי"ת, כי יש בני אדם שנפלו כ"כ בעוונותיהם עד שנאחז בהם הרע כ"כ עד שא"א להם בשום אופן לשוב להשי"ת, רק ע"י שבאין על קברי צדיקים אמתיים ואז נכללין בנשמת זה הצדיק שמת ונסתלק והוא עוסק תמיד לברר בירורים, והוא בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחייו הוא יכול לברר אפי' אותם הגשמות שנפלו מאד מאד, אבל אעפ"ב מחמת שהבעל בחירה א"א לבררו ולקרבו אל הקדושה בעל כרחו, כי הלא הבחירה חפשיית. אך כשבא על קבר הצדיק במקום גניזתו הק' ותומך עצמו על כח וזכות הצדיק ונשען עליו ומשתטח על קברו ומתפלל ומתחנן שם לפני ד"שי"ת ומעורר את עצמו בתשובה שאז יש בח להצדיק לבררו בבחו הגדול ולהוציאו ממקום שנפל לשם ולתקנו כשלימות ולזכותו להתקרב להשי"ת אע"פ שלא הי' אפשר לו להתתקן בשום אופן וכנ"ל.

וזה בחי' הילולא דר' שמעון בן יוחאי שעושין ביום הסתלקותו שמחה גדולה דייקא. כי אין שמחה ותענוג לפניו יתי' כמו השמחה שיש לו יתי' כביכול בעת שמתקרבין הרחוקים וחוזרין בתשובה אליו יתי' (וכמבואר בפנים בדרך משל באריכות קצת). והצדיקים הגדולים שע"י הסתלקותם הם מתקנים ומחזירים בתשובה נפשו"ת רבות ביותר וע"כ ע"ז נתרבה השמחה ביותר והשמחה הזאת היא בחי' השמחה שלעתיד בעת התחי' בחי' ושמחת עולם על ראשם, כי צדיקים במיתתם קרויים חיים. כי הצדיק תיכף בשעת הסתלקותו הולך לעולמו לחיים טובים ולשלום לקבץ נדחים ולקרב רחוקים ולהחיותם חיי עולם בזה ובבא שע"ז נתגדלה השמחה מאד מאד וכמבואר בפנים. (נזיקין ה"ג אות ח' ט').

יח

כל הפגמים שבעולם הוא בחי' פגם בכבוד ה/ כי כל התורה היא בשביל כבודו יתי', וכשפוגמין באיזה חטא שבעולם ח"ו ובפרט פגם הברית שהוא עיקר הכל, ע"ז פוגמין בכבודו יתי', ואז נתרחק הנפש מן הכבוד, וכפי הפגם כן הריחוק, וכן נופל הכבוד ח"ו אל העכו"ם והרשעים. ויש בזה כמה בחי' בלי שיעור בענין פגם נפילת הכבוד ובענין

התרחקות הנפש מן הכבוד. וע"כ במקום קברי הצדיק?.ם ששם מקום אסיפתן ושם שורה כבוד ה' בחיי כבוד ה' יאספך הנאמר על הסתלקות וקבורת הצדיק כמובן בדברי רז"ל. ע"כ שם עיקר התיקון לכל הפגמים בפרט לפגם הברית, וע"י שחוזרת הנפש אל הכבוד ע"ז זוכין להתפלל בכוונה ובלב שלם, וזה בחיי מה שמתעוררין מאד על קברי צדיקים אמתיים ומתפללין ומתחננין שם בהתעוררות הלב מאד ושופכים שם לבם כמים לפני ה'. וזה מחמת ששם מתקרבת הנפש אל הכבוד ביותר שמשם נמשך תפלה השתטחות בכוונה ובלב שלם במבואר בפנים (חובל בחבירו ה"ג אות יו"ד).

יט

עוצם מעלת קדושת קברי ?הצדיקים שמועיל להאדם מאד לתיקון נפשו להוציאו מגלותו הכבד, דהיינו גלות הנפש שהוא עיקר הגלות, שהוא בחיי גלות מצרים שכולל כל הגליות כי עיקר גאולת מצרים הי' ע"י עצמות יוסף כמ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכר. וכמובן בזוה"ק, כי ארונו של יוסף שנשאו בעת יציאת מצרים זה בחיי קבר הצדיק וע"ז הי' עיקר גאולתם, כי הצדיק זוכה לתקן הכבוד דק' בחייו כ"כ עד שבשעת הסתלקותו נאסף ונכלל תיכף בכבוד ה' בבחיי כבוד ה' יאספך. וע"כ על קברו הק' שהוא מקום מנוחתו שם שורה כבוד ה' וע"ז כל נפשו"ת ישראל נמשכין אחרי הכבוד דק' הזה שהוא שורשם, וע"ז זוכין לצאת מגלותם לחיים ולשלום, וזוכין לקבל חיוח חדש ונפש חדשה בכל פעם ע"י קדושת הכבוד הזה. (שם אות י"ג).

כ

והנה ענין תיקון הנ"ל כולל את הכל, כי גם הכהנים אשר אין יכולין לבא ולהשתטח על קברי הצדיקים אם צריכין להאהיל גם על קברים אחרים הקבורים אצלם, או לעבור על קברים אחרים עד שבאים לשם שבזה פשיטא דאין להקל אך כבר מבואר במקום אחר באריכות דלענין הכהנים או שאר בני אדם שיש להם אונס אחר עד שאי אפשר להם בשום אופן לבא על קבר הצדיק בעצמו, הדבר ברור שקדושת קבר הצדיק ובפרט הצדיק הגדול במעלה שהוא מבני עלי' המופלגים בוודאי קדושת קברו מתפשט בכל הרואה, שמי שבא סמוך לבית הקברות וזוכה לראות ולהסתכל משם על מקום קדושת גניזתו ומקשר לבו וכוונתו אליו ונשען בזכותו ומתפלל ומרבה בתחנונים ושופך כמים לבו נוכח פני ה'. בוודאי זוכה להמשיך כשלימות כל התיקונים הנפלאים שנמשכין ע"י קדושת קברי הצדיקים עצהיו"ט, כמו אלו שזוכין להתפלל בהשתטחות על קברו ממש

ויש ע"ז ראיות ברורות מש"ס ופוסקים, וידוע שכן נהגו הכהנים הק' שהיו מתלמידי הבעש"ט ז"ל (כגון הרב מפולנאה השתטחות וכיוצא בבואם על קבר הבעש"ט ז"ל) ובפרט בזמן קהלה לכל כגון בער"ה, (כאשר נציג בסוף הספר) וכן בשאר הימים שיש איזה קיבוץ שמרבין בתפלה על מקום קדושת גניזתם ז"ל, שאז בוודאי גם תפלת היחיד העומד מרחוק קצת נכללת ג"ב בתוך תפלת הצבור ועושה פעולתה בשלימוח וידוע מארז"ל שהצדיקים מתדמין ליוצרם, ואצל השי"ת נאמר "האלוקי מקרוב אני נאום ה' ולא אלוקי מרחוק", וארז"ל, אפי' מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים. בוודאי מי שאפשר לו לבא על מקום גניזתו בעצמו ולנשק את עפרו, בוודאי מחויב להשתדל בזה בכל האפשר, אבל הכהנים שהתורה גדרה בעדם שיעמדו מרחוק מחמת י קדושת כהונתם בוודאי אין בזה שום חשש ועיכוב כלל רק אדרבא ואדרבא וכו/ ואין כאן מקום להאריך בזה כ"כ. ובפרט שענין ההשתטחות על קברי הצדיקים ולכוון בזה כוונות ויהודים כידוע, דבר זה אינו נוהג בזמנינו כלל כי אם אפשר ליחידי סגולה המופלגים במעלה מאד, כי כבר ידוע ומפורסם מה שצוה, האר"י ז"ל לתלמידיו הק' לבלתי לעסוק בזה אחר פטירתו ובפרט בזמנינו ואין לני רק לכוון כפשוטו להרבות שם בתפלה ותחנונים בזכות הצדיקים ולעורר רחמים שם אצל הצדיקים בעצמם שיתפללו בעדינו ויעוררו רחמים גדולים אצל השי"ת עלינו ועל כל ישראל. ולדבר זה אין עיקר גידול ההשתטחות רק ההתקרבות וההשתדלות בזה במחשבה דיבור ומעשה בפועל ממש, וכל מי שבא ביגיעה והשתדלות וטילטול הדרך וחסרון כים וכיוצא בשאר מניעות כאלו והוא משבר הכל בשביל להמשיך עליו איזה התנוצצות והארה מקדושת הצדיק וזכותו הק' אע"פ שכבר נסתלק, והגם שא"א לו להשתטח על קברו ממש אעפ"כ כדאי הכל אצלו בכדי לבא עכ"פ למקום הסמוך •:יקברו הק' ומסתכל בעיניו ומכוון את לבו ומקשר מחשבתו לקדושת הצדיק השוכן שם, בוודאי מתפשט קדושת הציון הק' בכל הרואה, ואף אם יעמוד מרחוק יוכל לבקש שם כל הבקשות, ולהרבות שם בתחנונים על כל הצריך אליו ובוודאי תתקבל תפלתו, וכן יהיו כא..(חסר) זה יל התיקונים הקדושים כמו מי שנשתטח והרבה בתחנונים על קבר הצדיק ממש: (ועיין מ"ר נשא פרשה יד) שבשכר שעיקם יוסף את עיניו מלהסתכל באשת פוטיפר ולא במצריות וכר אמר הקב"ה עלי לשלם שכר אותה העין כיצד שנו רבותינו שהיו אוכלים במקדש קדשים קלים תוך החומה לפנים מחומת ירושלים, אבל שילה שהי' בחלק יוסף אוכלין בכל הרואה וכר וכן אמרו רז"ל ג"כ (בזבחים קיח:) ומזה מובן גם לענין קדושת קבר הצדיק האמת שהוא בחי' יוסף שעיקר מעלת קדושתו הוא כפי מעלת ומדריגת הדושתו בקדושת הברית,

שעיקר תלוי בקדושת העינים וכמבואר במקום אחר, והצדיק הגדול שזכה לקדושת הברית ולקדושת העינים בתכלית השליטות בפרט זה הצדיק שזכה להתפאר שאין לו שום הסתכלות בזה העולם וכו' וכמבואר במ"א והודיע בעצמו קצת מגודל מעלת קדושת קברו הק'. והבטיח וכר וכו' כנ"ל, בוודאי שקדושת קברו תופס בכל הרואה וככל הנ"ל: ויש עוד להאריך כזה הרבה ולחזק הענין מכל צד איבעית אימא קרא ומרז"ל ואי בעית אימא סברא אך אין כאן מקום לזה. וכ"ז לענין קדושת התיקונים שנמשכין ע"י אמירת תהלים ושאר תחנונים ובקשו"ת על מקום גניזתו הק' שעוסקים בזה בכל ימות השנה ובפרט בימי אלול הק'. אבל ענין מה שנהגו מימי קדם וכן עכשיו ולדורות עולם אי"ה להתקבץ יחד על ר"ה הקדוש וקודם ד"ה ובפרט בער"ה מרבין באמירת תהלים ותחינות ובקשו"ת ותשובה ותפלה וצדקה במקום גניזתו הק' ואח"כ מתפללין כל הקיבוץ ביחד בר"זד, וזה הענין עולה על כולנה ונעשין ע"ז דברים ותיקונים גבוהים נפלאים ונוראים מאד וכמובן מדבריו ז"ל בפרט בסי "ליקוטי הלכות" הק' כי מלבד קדושת ההשתטחות והתפלות שמתפללין על ציונו הק' שבדבר זה את הכל שוין וכחנים מחיצה לעצמן כנ"ל מלבד זה נעשין תיקונים נפלאים ע"י קדושת הקיבוץ שמתקבצין להתפלל ביחד בר"ה בביה"כ הק' שנקראת על שמו ז"ל, ובדבר זה כולם שוים כהנים לוים וישראלים וכו'. ויתבאר עוד מזה במ"א אי"ה (ועי' בזוה"ק שמות ד' ה'.) מה שאמר ר' חייא לר' יוסי, אי בני עלמא הווי ידעי יקרא סגיאה דיעקב בשעתא דא"ל קוב"ה אנכי ארד עמך מצרימה. הווי מלאכי עפרא תלת פרסי קרוב לקברי וכר... זכותו וזכות כל הצדיקים יגן עלינו ובעדינו לבטל כל הגזירות קשו"ת מעלינו ולהוציאנו מגלותינו ויבנה ביהמ"ק על ידי משיה צדקינו במהרה בימינו אמן.

ע"כ ספר ההשתטחות להגה"ק ר' נחמן מטשערין זצ"ל.

ועכשיו הוספנו כמה ענינים הנוגעים לענין השתטחות על קכרי צדיקים. להראות אשר שם שורש כל הקדושות, מלוקט מכמה מאמרי חז"ל וזוה"ק ושאר ספרים של צדיקים וקדושים זכותם יגן עלינו אמן.

וז"ל הרמב"ן בפי הקת דהנפטרים בנשיקה לא יטמאו מן הדין והוא שאמרו צדיקים אינם מטמאים עכדה"ק.

ז"ל רבי' בחיי ריש פ' אמור והצדיק הזוכה אל המעלה הזאת אין מיתתו ע"י כח המשחית כשאר בני העולם והנה משה אהרן ומרים זכו אליי שהזכיר בהם הכתוב (במדבר לג) על פי ה' והוא מיתת נשיקה אבל במרים לא נאמר על פי ה' כי אינו דרך כבוד של מעלה וכו' וכן באבות העולם שכתוב בהם בכל מכל כל, גם רבי נו הקדוש ז"ל זכה

אלי' לפי שברור הדבר מתוך שנתעלה בהשגת החכמה לא היתה מיתתו ע"י המלאך המשחית ודרז"ל בשעת פטירתו של רבי זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר רבש"ע גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי ולא נהגתי אפי' באצבע קטנה שלי יהי רצון מלפניך שיהא שלום במגוחתי יצתה בת קול ואמרה יבא •:"יום ינוח על משכבו ואמרו בירושלמי כד דמך ר' יהודה נשיאה הכריז ר' ינאי אין כהונה היום וטעם הדבר מפני שהכהנים מוזהרין